



Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 119/13

Luksemburg, 26 września 2013 r.

Wyrok w sprawie C-509/11
ÖBB-Personenverkehr AG

Pasażerowie mają prawo do częściowego zwrotu ceny biletu kolejowego w razie znacznego opóźnienia, nawet gdy opóźnienie spowodowane jest działaniem siły wyższej

Przewoźnik nie może, w celu uwolnienia się od obowiązku zwrotu ceny biletu, powoływać się na przepisy prawa międzynarodowego zwalniające go w razie działania siły wyższej z obowiązku naprawienia szkody spowodowanej opóźnieniem

Rozporządzenie dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym¹ stanowi, że odpowiedzialność przedsiębiorstwa kolejowego w razie opóźnienia regulowana jest przepisami ujednoliconymi o umowie międzynarodowego przewozu osób i bagażu kolejami², o ile przepisy rozporządzenia znajdujące zastosowanie w danej dziedzinie nie stanowią inaczej.

Zgodnie ze wspomnianymi przepisami ujednoliconymi, które należą do norm prawa międzynarodowego i zamieszczone są w załączniku do rozporządzenia, przewoźnik kolejowy odpowiada za szkody, jakie poniósł podróżny, jeżeli wskutek opóźnienia pociągu podróż nie może być kontynuowana lub nie można racjonalnie wymagać jej kontynuowania tego samego dnia. Jednakże przewoźnik jest zwolniony od odpowiedzialności, jeżeli opóźnienie wynika z działania siły wyższej, tj. w szczególności z zajścia okoliczności zewnętrznych w stosunku do ruchu kolei, których przewoźnik nie mógł uniknąć.

Rozporządzenie stanowi natomiast, że pasażer, którego podróż opóźniła się o godzinę lub więcej, może zażądać od przedsiębiorstwa kolejowego częściowego zwrotu ceny biletu. Takie odszkodowanie wynosi co najmniej 25% ceny biletu w przypadku opóźnienia wynoszącego od 60 do 119 minut oraz 50% ceny w przypadku opóźnienia wynoszącego 120 minut lub więcej. Rozporządzenie nie przewiduje żadnych wyjątków od tego prawa do uzyskania odszkodowania, jeżeli opóźnienie spowodowane jest działaniem siły wyższej.

W takim kontekście Verwaltungsgerichtshof (sąd administracyjny, Austria) zwrócił się do Trybunału z pytaniem, czy przedsiębiorstwo kolejowe może być zwolnione z ciążącego na nim obowiązku przyznania odszkodowania, jeżeli opóźnienie spowodowane jest działaniem siły wyższej. Sąd administracyjny musi wydać rozstrzygnięcie w sprawie skargi wniesionej przez austriackie przedsiębiorstwo kolejowe ÖBB-Personenverkehr AG na decyzję, w której austriacka komisja nadzoru kolejowego zobowiązała je do wykreślenia z jego warunków ogólnych klauzuli całkowicie wykluczającej przyznanie odszkodowania w razie działania siły wyższej.

W dzisiejszym wyroku Trybunał stwierdził przede wszystkim, że rozporządzenie nie zwalnia przedsiębiorstw kolejowych z obowiązku przyznania odszkodowania, jeżeli opóźnienie spowodowane jest działaniem siły wyższej.

Następnie Trybunał wskazał, że **przepisy ujednolicone** zwalniające przewoźnika z obowiązku przyznania odszkodowania w razie działania siły wyższej dotyczą jedynie prawa pasażerów **do**

¹ Rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz.U. L 315, s. 14).

² Przepisy ujednolicone o umowie międzynarodowego przewozu osób i bagażu kolejami, stanowiące część Konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami z dnia 9 maja 1980 r., zmienionej protokołem wileńskim z dnia 3 czerwca 1999 r.

uzyskania naprawienia szkody wynikłej z opóźnienia lub odwołania pociągu. Natomiast odszkodowanie, o którym mowa w **rozporządzeniu**, obliczane na podstawie ceny biletu, ma zupełnie inny cel, a mianowicie ma **kompensować cenę zapłaconą przez pasażera w zamian za usługę, która nie została wykonana zgodnie z umową przewozu**. Chodzi tu ponadto o rodzaj rekompensaty finansowej mającej ryczałtowy i standardowy charakter, w odróżnieniu od systemu odpowiedzialności określonego w przepisach ujednoliconych, który wymaga zindywidualizowanej oceny poniesionej szkody. Ponadto, skoro oba te systemy odpowiedzialności są całkowicie inne, oprócz uzyskania odszkodowania ryczałtowego pasażerowie mogą występować ponadto z roszczeniami odszkodowawczymi na podstawie przepisów ujednoliconych.

W tych okolicznościach **Trybunał doszedł do wniosku, że podstawy wyłączenia odpowiedzialności przewoźnika określone w przepisach ujednoliconych nie mają zastosowania w ramach systemu odszkodowawczego ustanowionego rozporządzeniem**. W tym względzie Trybunał zwrócił uwagę, że prace przygotowawcze do rozporządzenia bez wątplenia wskazują na to, że zamiarem prawodawcy Unii było rozciągnięcie obowiązku przyznania odszkodowania na sytuacje, gdy przewoźnicy są zwolnieni z obowiązku naprawienia szkody na mocy przepisów ujednoliconych.

Trybunał odrzucił również możliwość stosowania w drodze analogii norm dotyczących siły wyższej zawartych w przepisach w sprawie praw pasażerów korzystających z innych środków transportu, takich jak samolot, statek, autokar i autobus. Zważywszy bowiem na fakt, że poszczególne środki transportu nie są zamienne pod względem warunków korzystania z nich, sytuacja przedsiębiorców działających w różnych sektorach środków transportu nie jest porównywalna.

W tych okolicznościach Trybunał odpowiedział, że **przedsiębiorstwo kolejowe nie ma prawa zawrzeć w swoich ogólnych warunkach przewozu klauzuli, na mocy której jest ono zwolnione z ciążącego na nim obowiązku przyznania odszkodowania za opóźnienie, jeżeli opóźnienie spowodowane jest działaniem siły wyższej**.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106